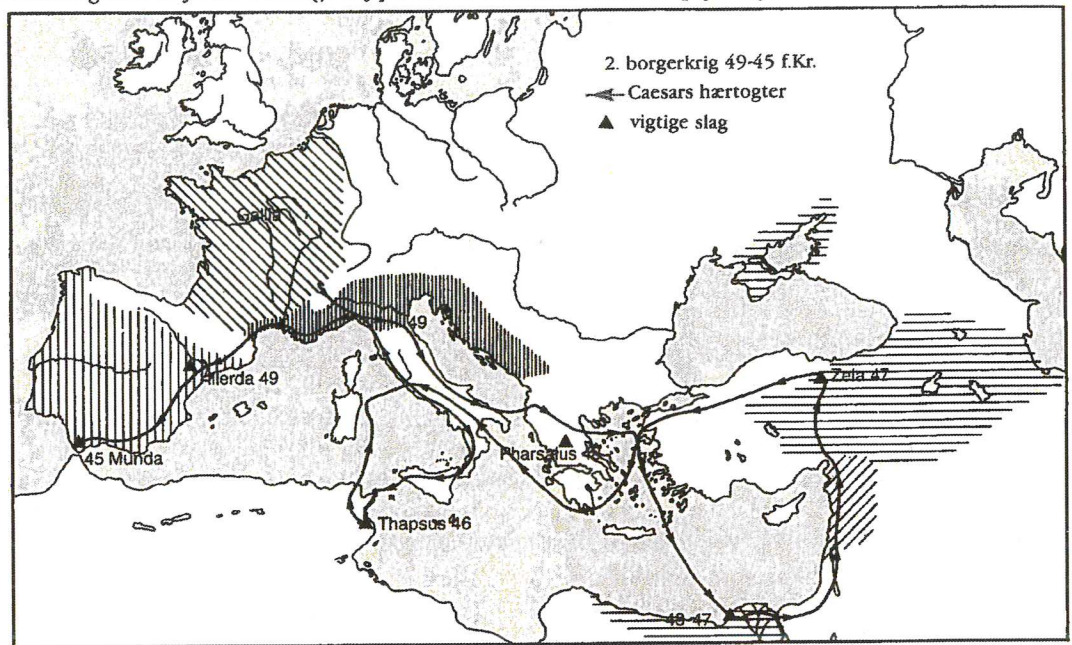

Knud Helles: Romerriget

Romerriget 60-45 f.Kr. Fordelingen af provinser mellem Caesar, Pompejus og Crassus og 2. borgerkrig.

te staten, stille no-
tensværgelsen blev
året 59 f.Kr., og
e Gallien (Sydfran-
ovins for 5 år. Pom-
rduddeling til sine
han Spanien som
ge Syrien, hvor han
g.

Kr.
r. en erobring af
og nordlige Fran-
sig derved et
st hær og stor pre-
Rom, lod Spanien
og begyndte efter-
rs stigende magt.

- ▨ Caesars provinser (sydlige Gallien og Po-sletten m.m.)
- ▨ Pompejus' provinser (Spanien)

- ▨ Crassus provinser (Syrien)
- ▨ afhængige stater
- ▨ Caesars erobringer i Gallien 58-50 f.Kr.

1. Triumvirat

I 49 f.Kr. kom det til et brud mellem de to mænd. Da Caesar rykkede ned i Italien, var borgerkrigen en kendsgerning. Han tvang Pompejus til flugt, fulgte efter ham og slog hans hær ved Pharsalos i Grækenland. Pompejus flygtede til Ægypten, hvor han blev myrdet. I løbet af årene frem til 45 f.Kr. nedkæmpede Caesar Pompejus' tilhængere.

Caesar

Ligesom Sulla lod Caesar sig gøre til diktator på livstid. Mange træk i hans politik peger på, at han bevidst søgte at skabe et effektivt centralstyre til erstatning af det gamle republikanske system, og at han søgte at imødekomme utilfredsheden i provinserne gennem en øget kontrol med provinsstyret og ved tildeling af romersk borgerret også til repræsentanter for provinsbefolkningen. Desuden udnævnte han en række senatorer fra den italiske overklasse og uddelte jord i form af kolonigrundlæggelser til soldater og til besiddelsesløse fra byerne.

Portræt af Pompejus fra 1. årh. e.Kr. (Ny Carlsberg Glyptotek)

I den gamle senatsoverklasse var der imidlertid stigende misfornøjelse med at være sat uden for virkelig indflydelse. En kreds af senatorer indgik derfor en sammensværgelse og dræbte Caesar den 15. marts 44 f.Kr. Det viste sig dog snart, at der ikke var nogen vej tilbage til det gamle styre.

Cicero

Vi kender en lang række politikere, der gjorde sig gældende i romersk politik i senrepublikken. Det skyldes, at vi har bevaret langt mere samtidigt og senere romersk kilde materiale om denne periode end for den tidligere periode. Vi har f.eks. Caesars egen beretning om de 10 års felttog i Gallien. Men det vigtigste samtidige skriftlige materiale og det fyldigste for midten af det 1. århundrede skyldes Cicero. Fra ham stammer ca. 900 bevarede breve til og fra politiske personer, familie og venner, en lang række politiske og juridiske taler samt adskillige filosofiske og retoriske værker. Cicero var samtidig

en fremtrædende politiker og sagfører i perioden mellem Sulla og Caesar. Han tilhørte den romerske ridderstand, men det lykkedes ham via sin succesfulde karriere som advokat, der skaffede ham mange gode forbindelser, at indlede en embedsløbebane. På trods

44

af, at han ikke tilhørte nobiliteten, men var en homo novus (en ny mand), opnåede han det højeste embede i staten. Dog stod hans politiske indflydelse helt i skyggen af mænd som Pompejus, Crassus og Caesar. Han blev gang på gang sat uden for reel indflydelse, og i en periode blev han endog landsforvist. Politisk gik han ind for et bredt samarbejde mellem optimaterne og ridderstanden. I Pompejus så han den stærke mand, der kunne sikre ro og orden i staten på dette grundlag.

Når Cicero ikke var i stand til at hævde en selvstændig politik, kan en del af forklaringen søges i, at han ikke rådede over et clientela, der var tilstrækkelig stort til at gøre ham uafhængig. Han var derfor tvunget til at søge samarbejde og kunne derfor forholdvis let sættes ud af spillet.

1. triumvirat

Relevant

kilde: kortfattet vejledning i valgkamp

Quintus råder Marcus til at støtste optimater, selvom han selv er ridder (homo novus) og i kilden bliver ikke talt om hvilken politik han bør føre, hvilket hænger fint sammen med hans manglende clientela og derfor manglende selvstændige politik

Portræt af Caesar. Fragment af statue fra 1. årh. f.Kr. (Ny Carlsberg Glyptotek)